

AN EMPIRICAL ANALYSIS ABOUT RELATIONSHIP BETWEEN THE INNOVATION CAPABILITIES AND ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS

Himmet KARADAL*, Muhammet SAYGIN**

Prof. Dr. /Aksaray University*; Lect. (Ph.D.) / Mersin University**

E-mail: hkaradal@gmail.com*; muhammetsaygin@gmail.com**

Copyright © 2016 Himmet KARADAL, Muhammet SAYGIN. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

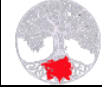
ABSTRACT

Increasing level of competitiveness and rapid progression of technology make the entrepreneurs innovate in order to provide their businesses' sustainability. Entrepreneurs starting their trip for making up a business generally fail due to the personal and environmental effects. Innovation abilities are important for the survival of entrepreneurs against their competitors. Especially, the small and medium sized businesses by their flexible movement and response capacity play a key role in the reach of basic business objectives. Participants of the study are the members of Silifke Chamber of Commerce and Industry. The data obtained from 254 participants by simple random sampling method are included.

The basic assumption of the study is the existence of the relationship between entrepreneurial characteristics and innovation capabilities. The method used in the study is mixed research method in which data are presented by first quantitative and then qualitative ways. Innovation capabilities scale of Marvel (2006) is used in the research process. A large number of variables such as business processes of entrepreneurs are included in terms of the socio-demographical characteristics. In addition, open-ended questions are included in the research process to make quantitative evaluations about entrepreneurial characteristics. The features leading participants to the entrepreneurship process are analyzed thanks to the discourses collected via open-ended questions. The research might contribute to the literature by addressing the entrepreneurs who are thought to be the pioneers of local development.

Keywords: Innovation Capabilities, Entrepreneurial Characteristics, Entrepreneurship

JEL: L26

İnovasyon Yetenekleri İle Girişimci Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki Üzerine Ampirik Bir Araştırma

ÖZET

Artan rekabet ve teknolojinin hızlı ilerleyişi girişimcilerin kurdukları işletmelerin sürekliliğini sağlamak amacıyla inovasyon yapmak durumunda kalmalarını sağlamaktadır. Buna karşılık, girişimciler büyük idealler ve hedefler ile başladıkları iş kurma yolculuklarında bireysel ve çevresel etkiler nedeniyle rekabet edemeyerek başarısızlığa uğramaktadır. İnovasyon yetenekleri, girişimcilerin rakipleri karşısında varlıklarını sürdürmeleri açısından hayati önem taşımaktadır. Özellikle küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin esnek hareket ve tepki kapasiteleri nedeniyle inovasyon yeteneklerine sahip olmaları temel işletme amaçlarına ulaşmalarını sağlama noktasında anahtar rol oynamaktadır. Araştırmanın katılımcılarını Silifke Ticaret ve Sanayi Odası üyeleri oluşturmuştur. Araştırmaya 254 katılımcıdan basit tesadüfi örneklem yöntemiyle elde edilen veriler dahil edilmiştir.

Çalışmanın temel amacı girişimci kişilik özellikleri ile inovasyon yetenekleri arasındaki ilişkinin analiz edilmesidir. Araştırmada kullanılan yöntem, nicel verilere ek olarak nitel verilerin destekleyici olarak sunulduğu açıklayıcı karma araştırma yöntemidir. Çalışmada Marvel (2006) tarafından geliştirilen inovasyon yetenekleri ölçeğinden yararlanılmıştır. Sosyo-demografik özellikler bağlamında girişimcilerin işe başlama ve iş geliştirme süreçlerini kapsayan fazla sayıda değişkenden yararlanılmıştır. Ayrıca, katılımcılara yöneltilen açık uçlu sorular yardımıyla girişimci kişilik özellikleri üzerine nitel değerlendirmeler yapılmıştır. Katılımcıları girişimcilğe sevk eden unsurlar açık uçlu sorulardan elde edilen söylemler aracılığıyla belirlenmiştir. Araştırmanın yerel kalkınmanın öncüsü olarak düşünülen girişimcilerin ele alınması bakımından işletme literatürüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon Yetenekleri, Girişimci Kişilik Özellikleri, Girişimcilik

I. GİRİŞ

Girişimciler görülmeyeni görme özellikleri sayesinde toplumsal kalkınmada büyük önem taşıyan inovasyon öncüleri olarak düşünülmelidir. Girişimcilerin inovasyona yatkınlıkları, sahip oldukları iş kurma ve iş geliştirme becerileri ile teyit edilebilmektedir. Görülmeyeni görme özellikleri inovasyona yatkınlıklarını kanıtlamaktadır. Girişimciler üzerine yapılan çalışmaların artması ile girişimcilik olgusunun daha yaygın hale getirilmesi ve girişimciliğin benimsetilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Literatürde gerçekleştirilen çalışmaların büyük bölümünün nicel araştırma yöntemlerini dikkate alarak gerçekleştirilmiş olması nitel araştırma yöntemlerinin sürece dahil edildiği çalışmaların önemini artırmaktadır. Yalnızca nicel araştırma yöntemleri ile elde edilen veriler, anket formlarındaki değişkenlerin katılımcılar tarafından doğru algılanıp yorumlandığı prensibine dayanmaktadır. Ancak nitel verilerin açık uçlu sorular ve/veya diğer yöntemler yardımıyla elde edilen nitel verilerle desteklenmesi girişimcilik olgusunun irdelenmesi için farklı bakış açıları sunmaktadır.

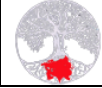
Katılımcıların inovasyon yetenekleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişki ele alan çalışmada ayrıca açık uçlu sorular yardımıyla girişimcilik süreçlerinde katılımcıları motive eden unsurların ve kişilik özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Veriler basit tesadüfi örneklem yöntemiyle elde edilmiş ve açıklayıcı karma araştırma yöntemi çerçevesinde analiz edilmiştir. Yerel kalkınmanın öncüsü niteliğindeki girişimcilerin kendi söylemlerine bağlı kalınarak incelenmesinin literatürdeki girişimcilik çalışmaları için önemli olduğu düşünülmektedir.

II. LİTERATÜR TARAMASI

Herkesin baktığı ama göremediğini gören girişimci, gelişmenin aktörü olarak getirdiği yeniliklerle kahraman olarak algılanmaktadır. Değişim sürecini iyi izleyerek, fırsatları ve sorunları analiz etmesi, aldığı stratejik kararlar ile değişim yönetiminde uzman olması rekabet üstünlüğü yaratmasının da önünü açmaktadır. Rekabet üstünlüğü sağlayacak stratejik kararlar olarak değişimi yönlendirmeye ve fırsatları yakalamaya odaklanan bir alan olarak girişimcilik sonradan öğrenilebilen bir yönetim biçimidir. Girişimcilik çok boyutlu bir konu olarak sadece ekonomik anlamda değil aynı zamanda sosyal, politik ve kültürel boyutlara da sahip disiplinler arası bir kavram olarak ortaya çıkmaktadır. Kadınların ve gençlerin girişimcilik eğilimlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Ülkemizdeki istihdam arama eğiliminden istihdam yaratmaya geçiş, bu durumun en önemli kanıtlarındandır (Karadal, 2014:23-46).

Risk alan ve yenilik yapan kişi olarak tanımlanan girişimcilikte fırsatların gözlenmesi ve gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır. Girişimcilik risk alma, fırsatları kovalama, hayata geçirme ve yenilik yapma süreçlerinin tümünü tanımlamaktadır. Girişimcilik sürecinde yenilik kavramı bulunmaktadır. Yenilik, mevcut kaynakların yeni bileşimini, yeni bir üretim yöntemini, yeni bir pazarı, yeni bir hammadde kaynağının bulunmasını ve endüstrinin yeniden yapılandırılmasını içermektedir (TÜSİAD Basın Bülteni, 2013-1). Girişimciler “hızlı düşünen, belirsizlik altında karar alan, kararlı ve azimli olan, güçlü, sezgi sahibi, iyi gözlemci, hayal gücü yüksek, kaynaklara ulaşabilecek ilişkiler ağına sahip, kaynaklar arasında özellikle insan kaynaklarını iyi yönetebilen, düşünme ve muhakeme yetenekleri güçlü, çok yönlü düşünebilen, yeninin kabul edilmesini sağlayacak ikna gücüne sahip olan, iyi iletişim kuran, bağımsız düşünebilen, esnek, yaratıcı, kendine güvenen, dayanıklı ve ısrarcı” kişilerdir. (TÜSİAD, 2003:2-3). Girişimci kişilik özellikleri üzerine yapılan çalışmalardan elde edilen unsurlar genellikle risk alma, kendine güven, başarıya ihtiyacı, yenilikçi olma, yaratıcılık, iyi iletişim kurma, problemleri kolayca çözebilme ve duygusal zeka gibi özellikler etrafında yoğunlaşmaktadır (Çetinsaya-Bozkurt ve Alparslan; 2013:10-11).

Girişimciler, ekonomik fayda sağlama dışında taşıdıkları sosyal sorumluluk misyonları sayesinde inovasyon yeteneklerine haizdir. Bireylerin, örgütlerin ve toplumların gelişimine öncülük eden inovasyon, uygun girişimcilik ortamının oluşturulmasında önem taşımaktadır. İnovasyon, ekonomik kalkınmanın yapı taşı olan girişimciliğin ön koşulu olarak nitelendirilmektedir. Girişimci ise, herkesin baktığı ama göremediğini görebilen kişi olarak tanımlanmakta; aslında inovasyon yapabilen kişi anlamına gelmektedir. Diğerleri tarafından

görülemeyeni görebilme yeteneği, girişimcinin gerçekleştirdiği ilk inovasyon olarak nitelendirilmelidir. Bireysel inovasyon yeteneklerinin örgütsel düzeyde gerçekleşmesi işletmelerin devamlılığı noktasında önemli rol oynamaktadır. Girişimcinin kurduğu işletmenin rekabet ortamında varlığını sürdürmesi hem girişimcinin hem de örgütün inovasyon yeteneğine sahip olması ile doğru orantılı olmaktadır. İnovasyon, günümüzde hızla gelişen teknolojik altyapı ile desteklenmektedir. Bilişim teknolojilerine yakın olan ve gelişmeleri takip eden girişimcilerin inovasyon yetenekleri daha etkin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. İnovasyon kavramının Türkçe karşılığını yayımlayan Türk Dil Kurumu'nun tanımlamasında *“değişen koşullara uyum sağlamak amacıyla bilim ve teknolojiden yararlanma”* olgusuna dikkat çekilmektedir (Karadal ve Saygın, 2014:63-65).

İnovasyon kavramı takım çalışmasını çağrıştırmakta ve farklı disiplinlerin bakış açılarının yaratıcı bir birleşimi olarak tanımlamaktadır. Öngörülen sürenin öncesinde tamamlanan bir araba tasarımı, sektöre yeni bir bilgisayar kavramının yerleştirilmesi, bankacılık sektöründe kullanılan yeni bir hizmet şekli, uzaya yapılacak rutin ziyaretler gibi inovasyon örnekleri, ekip çalışmasına inanan yüksek performanslı takımlarda çalışan bireylerce elde edilebilecektir. Buna göre yaratıcılığın en üst seviyede olduğu bilgi toplumunda, insanlar bir işletmenin sahip olduğu en önemli varlıklardır. Yönetim rekabeti, yenilikçi davranışın artabileceği türdeki örgütlerin yaratılması konusunun nasıl ele alınacağı ile ilgili olmaktadır (Tidd ve Bessant 2009:133). İnovasyon yetenekleri en basit düzeyden en karmaşık yapıya kadar ihtiyaç duyulan bir süreçtir. İnovasyon yeteneğine sahip olan örgütlerin elde edecekleri kazanımlar; kamu sektörünün imajını iyileştirilmesi ne neticede yönetime daha fazla güven duyulması, sürekli iyileştirme kültürünün özendirilmesi ve dolayısıyla çalışanların manevi tatminlerinin artırılması olarak düşünülebilmektedir. Ayrıca bir alanda gerçekleştirilen başarılı inovasyon, başka alanlardaki inovasyon fırsatlarını ortaya çıkarabilmektedir (Elçi, 2007:73).

III. METODOLOJİ

Çalışmanın veri toplama süreci iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada literatür taramasının ardından oluşturulan anket formu aracılığıyla nicel veriler elde edilmiş ardından katılımcıların girişimci kişilik özelliklerine ilişkin açık uçlu sorular kapsamındaki söylemleri araştırma sürecine dahil edilmiştir. Creswell ve Plano (2007)'ya göre nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanımına karma araştırma yöntemi denilmektedir. Araştırmada, nicel verilerin elde edilmesinin ardından nitel verilerin bulguları desteklemek amacıyla araştırma sürecine dahil edildiği açıklayıcı karma araştırma yöntem (Creswell, 2013) tercih edilmiştir. Araştırmada etik kaygılar gözetilmiştir ve elde edilen veriler gizlilik içerisinde incelenmiştir. Verilerin bilimsel çalışma amacıyla toplandığı bilgisi katılımcılara aktarılmış ve veri gizliliği hususunda gerekli güvence verilmiştir.

Araştırmanın temel dayanağı inovasyon yetenekleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin varlığıdır. Buna göre araştırma soruları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Katılımcıların inovasyon yetenekleri ne düzeydedir?

- Katılımcıların inovasyon yetenekleri ile sosyo-demografik özellikleri arasında istatistiki bir ilişki var mıdır?
- Katılımcıları girişimciliğe sevk eden kişilik özellikleri nelerdir?

Araştırma boyutlarından inovasyon yeteneklerinin ölçülmesi için Marvel (2006)'ın çalışmasından yararlanarak oluşturulan inovasyon yetenekleri ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte bulunan 10 değişken, “kesinlikle katılmıyorum” dan (1 olarak kodlanmıştır), “kesinlikle katılıyorum”a doğru (5 olarak kodlanmıştır) 5’li Likert ölçeği ile oluşturulmuştur. Katılımcıların girişimci kişilik özelliklerinin ölçülmesi için açık uçlu sorulardan yararlanılmıştır. Buna göre, katılımcıların söylemlerini inceleyebilmek amacıyla katılımcıları girişimciliğe sevk eden nedenler öğrenilmek istenmiştir. Katılımcıların girişimci kişilik özelliklerinin nitel verilerle tespiti için “*sizi girişimciliğe sevk eden en önemli nedenler nelerdir?*” ve “*girişimci olmak için neler gereklidir?*” soruları yöneltilmiştir. Katılımcılardan veri toplama formunda açık uçlu sorulara yanıt vermeleri talep edilmiştir. Katılımcılar ilgili sorulara farklı uzunlukta ve farklı biçimsel özelliklerde cevap vermiştir. Bu sayede 254 katılımcıdan elde edilen farklı nitelikteki söylemler analize tabi tutulmuştur. Elde edilen nitel veri değerlendirildiğinde 254 katılımcıdan 5179 kelimeden oluşan genel bir söylem dosyasına ulaşılmıştır. Nitel veriler kelime işlemci yazılımında tek bir dosya haline dönüştürülmüş ve açık erişimli Voyant Tools yazılımı ile incelenmiştir. Katılımcıların söylemlerinden elde edilen veriler incelenerek en sık kullanılan kavramlar ortaya çıkarılmıştır. Söylem içerisinde katılımcıların inovasyon yeteneklerine ilişkin anahtar kelime analizi ve kelime bulutu yöntemiyle yenilik yapma ve yenilikçi olma gibi kavramları ne sıklıkla kullandıkları dikkate alınmıştır.

Veriler Silifke ilçesinde faaliyetlerini sürdüren işletme sahipleri/girişimcilerden elde edilmiştir. Buna göre, Silifke Ticaret ve Sanayi Odası’na kayıtlı 2100 işletmenin bulunduğu bilgisine ulaşılmış ancak bazı işletmelerin aynı girişimci tarafından kurulmuş olması, bazılarının aktif durumda olmayışı ve araştırma sürecine dahil olmak istemeyen işletme sahiplerinin oldukça fazla sayıda olması gibi sebeplerden dolayı araştırma sürecinde verilerinden yararlanılan katılımcı sayısı 278 olarak belirlenmiştir. Basit tesadüfi örneklem yöntemiyle elde edilen veriler dikkate alındığında eksik ve tutarsız verilerin tespit edildiği 24 form analiz sürecinden çıkarılmıştır. Sonuç olarak 254 katılımcı ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla 2100 işletme dikkate alındığında % 5.77 hata payıyla örneklem büyüklüğü 254 olarak tespit edilmiştir. Tablo 1.’de katılımcıların inovasyon yeteneklerinin ölçümünde yararlanılan inovasyon yetenekleri ölçeğine ilişkin Cronbach’s Alpha değeri sunulmaktadır. Buna göre, ,705 olan Cronbach’s Alpha değeri ile inovasyon yetenekleri ölçeğinin güvenilir düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Tablo 1. Ölçeğe İlişkin Güvenirlik Analiz Değeri

Ölçek	Ölçüm Derecesi	n	Değişken	Cronbach’s Alpha
İnovasyon Yetenekleri	Likert 1-5	254	10	,705

IV. BULGULAR

Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri bağlamında yaş, cinsiyet, medeni hal, eğitim düzeyi, baba mesleği, amaçlarına ulaşma düzeyi ve yabancı dil bilgileri belirlenmiştir. Tablo 2.'de katılımcılara ilişkin sosyo-demografik özellikler sunulmaktadır. Tablo 2.'deki veriler incelendiğinde katılımcıların yaş dağılımlarının orantılı olduğu görülmüş, en yüksek dağılımın 26-30 yaş (% 19.7) grubunda olduğu en düşük dağılımın ise 18-25 yaş aralığında (% 14.2) olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların baba meslekleri değerlendirildiğinde elde edilen verilerin çoğunluğunun işçi/memur/emekli değişkeninde toplandığı görülmektedir. Baba mesleği değişkeni girişimci/işadamı ve esnaf olarak belirtilen katılımcıların oranı ise %35 olarak tespit edilmiştir. Buna göre katılımcıların neredeyse yarıya yakınının baba mesleği olan girişimciliği devam ettirme eğiliminde oldukları söylenebilmektedir. Katılımcıların cinsiyetleri değerlendirildiğinde erkeklerin oranı % 74 iken kadın katılımcıların oranı %26 olarak tespit edilmiştir. Evli olan katılımcıların oranı % 61.8'dir.

Tablo 2. Sosyo-Demografik Değişkenler (n= 254)

Yaşınız			Cinsiyetiniz		
18-25	36	14.2	Kadın	66	26.0
26-30	50	19.7	Erkek	188	74.0
31-35	40	15.7	Medeni Haliniz		
36-40	41	16.1	Bekar	83	32.7
41-45	40	15.7	Evli	157	61.8
46 +	47	18.5	Diğer	14	5.5
Babanızın Mesleği			Eğitim Düzeyiniz		
Girişimci/İşadamı/Esnaf	89	35.0	İlköğretim	42	16.5
İşçi/Memur/Emekli	92	36.2	Lise & Dengi	114	44.9
Çiftçi	38	15.0	Önlisans	60	23.6
Diğer	35	13.8	Lisans	36	14.2
			Lisansüstü	2	.8
Bildiğiniz Yabancı Dil					
İngilizce	118	46.5	Almanca	11	4.3

Ayrıca Tablo 2.'de katılımcıların bildikleri yabancı dile ilişkin veriler sunulmaktadır. Elde edilen verilere göre katılımcıların % 6.5'inin İngilizce dilini bildiği, % 4.3'ünün ise Almanca dilini bildiği tespit edilmiştir. Ancak, araştırma sürecinde katılımcıların yabancı dil bilgi düzeylerinin nicel bir ölçümü yapılmadığı ve yabancı dil sınav puanı sorgulaması bulunmadığı için katılımcıların bilgi düzeylerine ilişkin beyanları esas alınmak durumunda kalınmıştır. Diğer sosyo-demografik verilere oranla daha öznel bir yargı olması bakımından yabancı dil bilgi düzeyi yalnızca bilgilendirme amacı taşımaktadır. Son olarak katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde lise ve dengi okullardan mezun olan katılımcıların çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir (% 44.9). Önlisans mezunlarının oranı % 23.6 olarak tespit edilmiş lisansüstü öğrenim derecesine sahip olan katılımcıların sayısı ise yalnızca 2 olarak belirlenmiştir. Şekil 1.'de katılımcıların amaçlarına ulaşma düzeylerine ilişkin veri sunulmaktadır.

Şekil 1. Katılımcıların Amaçlarına Ulaşma Düzeyleri

Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri ile inovasyon yetenekleri ölçeği arasındaki istatistiksel farklılıklarının tespiti için ilgili değişkenler varyans analizine tabi tutulmuştur. İnovasyon yetenekleri ölçeğindeki değerlerin sosyo-demografik değişkenlere göre farklılıklarının araştırılmasında yaş değişkeni gibi iki grup içeren değişkenler için bağımsız grup t-testi; eğitim düzeyi, yabancı dil bilgisi, baba mesleği gibi ikiden fazla grup içeren değişkenler içinse Anova testi uygulanmıştır. Buna göre gruplar arası farklılıkların olup olmadığı belirlenmiştir. Tablo 2.'de Anova testi sonuçları sunulmaktadır.

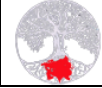
Tablo 2. İnovasyon Yetenekleri ile Sosyo-Demografik Değişkenler Arasındaki Farklılık (Anova)

İnovasyon Yetenekleri	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F Oranı	p
Gruplar Arası (Yaş)	1.100	5	.220	.536	.749
Grup İçi	101.732	248	.410		
Gruplar Arası (Medeni Hal)	.223	2	.111	.273	.762
Grup İçi	102.610	251	.409		
Gruplar Arası (Eğitim D.)	2.683	4	.671	1.668	.158
Grup İçi	100.150	249	.402		
Gruplar Arası (Baba Mesleği)	6.250	3	2.083	5.393	.001
Grup İçi	96.582	250	.386		
Gruplar Arası (Yabancı Dil)	7.600	2	3.800	10.015	.000
Grup İçi	95.233	251	.379		

Tablo 2.'deki veriler incelendiğinde inovasyon yetenekleri ile sosyo-demografik özellikler kapsamında katılımcıların baba mesleği (F:5.393, Sig:.001) ve yabancı dil bilgisinde (F:10.015, Sig:.000) anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmektedir.

Tablo 3. İnovasyon Yetenekleri ve Eğitim Düzeyi/Yabancı Dil Bilgisi Çoklu Karşılaştırması

Eğitim Düzeyi	Eğitim Düzeyi	Ortalama Farkı	Std. Hata	p
İşçi/Memur/Emekli	Girişimci/İşadamı/Esnaf	.29862*	.09241	.017
	Çiftçi	.33919*	.11986	.048
	Diğer	-.00668	.12344	1.000
Yabancı Dil Bilgisi	Yabancı Dil Bilgisi	Ortalama Farkı	Std. Hata	p
İngilizce	Almanca	.12311	.19418	.818
	Diğer	.35300*	.07906	.000

Tablo 3.’teki farklılıkların olduğu gruplar incelendiğinde baba mesleği ücretli çalışan (işçi, memur, emekli) olarak belirtilen katılımcıların diğer katılımcılara oranla inovasyon yeteneklerinde istatistiki olarak anlamlı farklılık olduğu gözlenmektedir. Ayrıca yabancı dil bilgisi değişkeninde de anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Elde edilen veriler ışığında, baba mesleği ücretli çalışan gruba ait katılımcıların ve yabancı dili İngilizce olan katılımcıların daha fazla inovasyon yeteneği gösterdiği yorumu yapılabilmektedir. Buna göre, katılımcıların inovasyon yetenekleri ile sosyo-demografik özellikleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Tablo 4’te inovasyon yetenekleri ölçeğine ilişkin değerler sunulmaktadır.

Tablo 4. İnovasyon Yetenekleri Ölçeğine İlişkin Değerler

	Ort.	Std. Sp.	n	Min.	Mak
İşletmemiz, eski mal/hizmete yeni bir bakış açısı kazandırmıştır.	3.606	1.2169	254	1.0	5.0
İşletmemiz, tamamıyla yeni bir mal/hizmet sunmaktadır.	3.563	1.2263	254	1.0	5.0
Sunduğumuz mal/hizmet, aşamalı olarak iyileştirilmiştir.	3.976	1.0096	254	1.0	5.0
Sunduğumuz mal/hizmet, daha önce karşılanmamış bir isteği/ihtiyacı karşılamaktadır.	3.248	1.3621	254	1.0	5.0
Sunduğumuz mal/hizmet, pazarda belirsizlik yaratmaktadır.	2.378	1.2347	254	1.0	5.0
Sunduğumuz mal/hizmet, farklı müşteri davranışı gerektirmez.	3.067	1.3186	254	1.0	5.0
Sunduğumuz mal/hizmet, bir üretim hattı genişlemesi olarak tanımlanabilir.	3.453	1.2238	254	1.0	5.0
Sunduğumuz mal/hizmet, yeni bir teknoloji olarak değerlendirilmektedir.	2.764	1.3452	254	1.0	5.0
Sunduğumuz mal/hizmet, temelde nitelik geliştirmeleri sunmaktadır.	3.366	1.1228	254	1.0	5.0
Benzer ürünleri kullanan büyük bir müşteri kitlesi vardır.	4.110	1.0833	254	1.0	5.0

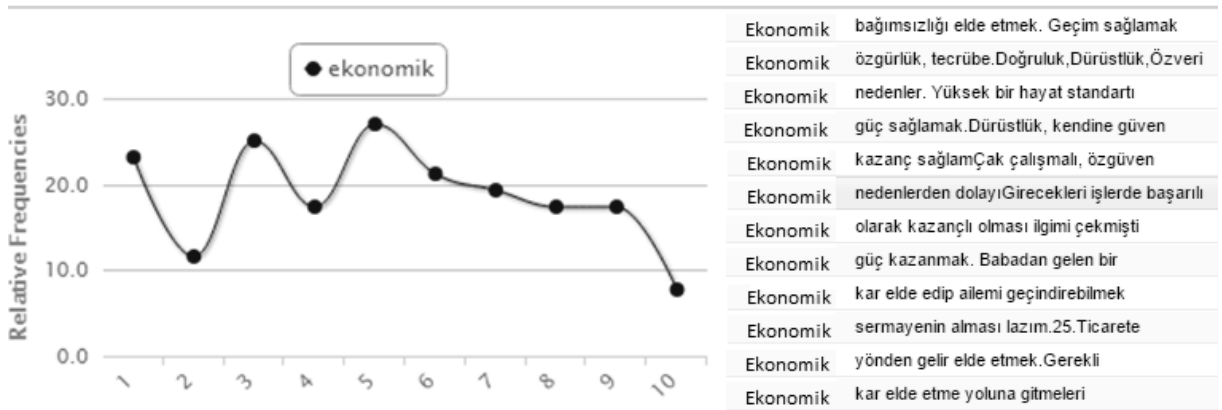
Tablo 4. incelendiğinde katılımcıların inovasyon yeteneklerine ilişkin ortalama değerleri görülebilmektedir. Buna göre değişkenler arasında en yüksek ortalama düzeyi, sunulan mal ve hizmetin aşamalı olarak iyileştirildiğini (3.976) ifade eden değişkende gerçekleşmiştir. En düşük ortalama düzeyi ise sunulan mal ve hizmetin hedef kitle tarafından yeni bir teknoloji olarak değerlendirildiğini (2.764) ifade eden değişkende ortaya çıkmıştır.

Katılımcılardan elde edilen söylemlerin analiz edilmesi için Voyant Tools yazılımı kullanılmıştır. Buna göre katılımcı söylemlerinden öncelikle anahtar kelimelerin bulunması sağlanmış ve kelime bulutları oluşturulmuştur. Kelime bulutlarında katılımcıların söylemlerinde kullandıkları ifadelerden en fazla kullanılan kelimeler orta kısımda ve kalın fontta sergilenmektedir. Söz konusu analiz programında, katılımcıların kullanmış olduğu “ve, veya, daha” gibi söylemden çıkarıldıklarında anlamı değiştirmeyen kelimeler analizden çıkartılmıştır. Bu sayede sık kullanılan ve söylemde vurgulanan kelimeler daha net biçimde elde edilebilmektedir. Şekil 2.’de söylemlerden elde edilmiş olan kelime bulutu gösterilmektedir.

Şekil 2. Katılımcıların Söylemlerinden Elde Edilen Kelime Bulutu

Şekil 2. incelendiğinde 254 katılımcıdan elde edilen 5179 kelimedenden oluşan söylem, analize tabi tutulduğunda ortaya çıkan en önemli kavramın ekonomik kaygı olduğu ortaya çıkmaktadır. Katılımcıların en sık kullandığı kelimeler incelendiğinde ekonomik (97), iş (66), iyi (55), kazanmak (39), güç (37), sağlamak (33), toplum (27), risk (23) kavramlarının ön plana çıktığı belirlenmiştir. Şekil 3.'te en sık kullanılan "ekonomik" kelimesinin söylem içerisinde dağılımı gösterilmektedir. Katılımcılar tarafından oluşturulan kombinasyonların "ekonomik bağımsızlık, ekonomik özgürlük, ekonomik nedenler, ekonomik güç ve ekonomik sermaye" olarak ortaya çıktığı görülebilmektedir.

Şekil 3. Söylemde En Sık Kullanılan Kelimeye (Ekonomik) İlişkin Dağılım

Katılımcıların açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlara göre risk alabilmek en önemli girişimci kişilik özelliği olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca söylemlerden elde edilen veriler ışığında yenilik yapmak, dürüst olmak ve azimli olma en fazla kullanılan kavramların başında gelmektedir. Katılımcıların söylemlerinde yenilik yapma kavramına yapılan vurgunun yüksek düzeyde oluşu girişimci kişilik özellikleri çerçevesinde yenilikçi olmanın önemine vurgu yapmaktadır. Buna göre, girişimci kişilik özellikleri ile inovasyon yetenekleri arasında söyleme dayalı bir ilişkinin varlığından bahsedilebilmektedir. Tablo 5.'te katılımcıların en sık

kullandığı kavramlar arasında bulunan ifadelerden oluşturulmuş anlam birimleri sunulmaktadır.

Tablo 5. Girişimcilerde Olması Gereken Özelliklere İlişkin Söylemler ve Anlam Birimleri

Söylem Örnekleri	Anlam Birimi
.....yeniliklere açık olması, sürekli olarak kendini yenileyip geliştirmesi.....	Yenilikçi olma
.....yeniliklere hep hazır olmaları.....	
Girişimcilik daha özgür kazançlar elde etmek, orijinal olmak,yenilikler getirmek ve ekonomik güç sağlamak ayrıca kendi işinin patronu olmak hayalimdi	
.....işe girecekse o kişinin işini sevmesi lazım ve yeniliklere açık olsun.....	
.....yaratıcı,öğretici ve yenilikçi olmalı.....	
.....yenilikçi, yaratıcı ve her düşünceye açık olmaları.....	
.....işe girecekse o kişinin işini sevmesi lazım ve yeniliklere açık olsun.....	
.....yeniliklere açık olması, sürekli olarak kendini yenileyip yetiştirmesi.....	
.....doğru,dürüst,uyumlu,girişken, güler yüzlü ve azimli olmalarını tavsiye ederim.....	Azimli olma
.....Cesaret, kendine güven ve azimli olmaları yeterli.....	Risk Alma
..... Kendime özgüvenim yüksek olduğu için risk almaktan korkmuyorum.	
.....dürüstlük, kendine güven ve riske atılma.	
.....fırsatları iyi değerlendirmeliler ve risk almaktan çekinmemelidirler.	
.....girecekleri işlerde başarılı olacaklarına inanacaklarsa risk almalılar.	
.....riskin %90'ı ticarettir.	
.....risk almalı ve işlerini planlı bir şekilde yaparak.....	
.....gözü kara risk almaktan korkmayan insan olmamız lazım.	
.....gerekten riski de almak zorundasınız.	Özgüven Sahibi Olma
.....risk almaktan kaçınmayın, küçük bir işletmeyle başlamak en iyisidir. Büyüme hemen gerçekleşmeyeceği için pes etmeyin.	Kararlı Olma
.....iyi bir girişimci olması, tüm olumsuzlukları göz önünde bulundurarak risk almaları	
.....kesin plan ve proje olması, risk göze alması, uzmanlaştığı alanda kendini geliştirmesi.	
.....risk alabilmeleri lazım,. Girişimci olmak istedikleri alanda araştırma yapmaları gerekir.	
.....uygun yer ve zamanda risk alınarak yapılan iyi bir hizmet	
.....alacakları riski iyi değerlendirmeleridir.	
.....çok çalışmayı ve riske girmeyi göze almalıdır.	
.....risk alabilen, kendini yetiştiren bireyler.	
.....risk alabilecekseniz yapmanızı öneririm. Kesin kararlı olmak önemlidir.	Dürüstlük
.....risk almaktan korkmamaları, pes etmemeleri.....	
.....bilgili oldukları işlere yönelsinler, risk almaktan korkmasınlar.	

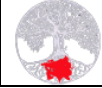
Tablo 5. incelendiğinde katılımcıların sık kullanılan kavramlardan olan risk, yenilik, dürüstlük ve güven kavramlarını kullandıkları ifadeler ve bu ifadelerden oluşturulan anlam birimleri görülmektedir. Buna göre, katılımcılar yenilik yapmanın, azimli olmanın, risk almanın, özgüven sahibi olmanın, kararlı olmanın, dürüstlüğün ve kendine güvenmenin girişimcilik sürecinde önem taşıdığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların yenilikçi olma çabaları, inovasyon yeteneğinin girişimcilik süreçlerinde sahip olunması gereken önemli bir girişimci kişilik özelliği olduğunu vurgulamaktadır. Katılımcılar, söylemlerine göre yeniliklere açık olmanın, yaratıcı düşüncenin ve iş süreçlerine yenilik getirmenin önemine inanmaktadır.

V. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma Silifke Ticaret ve Sanayi Odası'na kayıtlı işletmelerde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın temel dayanağı girişimcilerin inovasyon yeteneklerini belirlemek, inovasyon yeteneklerinin sosyo-demografik özelliklere göre oluşan farklılığını tespit etmek ve girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Ayrıca araştırmada elde edilmek istenen girişimciliğin oluşmasında etkin olan bireysel özelliklerin belirlenmesidir. 254 katılımcıdan elde edilen verilerin değerlendirmeye alındığı araştırmada basit tesadüfi örneklem yöntemi tercih edilmiş ve karma araştırma yöntemi çerçevesine veriler analiz edilmiştir. Buna göre nicel veriler ve nitel veriler birlikte ele alınmıştır. Araştırmada kullanılan inovasyon yetenekleri ölçeği ile nicel veriler elde edilirken açık uçlu sorular yardımıyla nitel verilere ulaşılmıştır. Katılımcıların % 19.7'si 26-30 yaş aralığında iken en düşük dağılımın olduğu 18-25 yaş aralığı %14.2 oranında gerçekleşmiştir. Buna göre araştırmaya katılanların yarıya yakınının 30 yaş ve altında olduğu tespit edilmiştir. Yaş değişkeninden elde edilen verilere göre katılımcıların yarıya yakınının genç girişimci olarak nitelendirilebileceği açıktır. Katılımcıların büyük çoğunluğunun erkek (% 74) olduğu görülmüştür. Ayrıca evli olan katılımcıların oranı diğer katılımcılara oranla oldukça yüksektir (% 61.8). Katılımcıların eğitim düzeyleri incelendiğinde ise lise ve dengi okullardan mezun olan katılımcıların çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir (% 44.9). Katılımcıların amaçlarına ulaşma düzeyleri sorgulandığında büyük bölümünün orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Amaçlarına ulaşma düzeyi çok düşük olarak belirten katılımcıların sayısı yalnızca 5 olarak tespit edilmiştir. İstatistiki analiz neticesinde katılımcıların inovasyon yetenekleri ile sosyo-demografik özellikleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Ancak katılımcıların baba meslekleri ve yabancı dil bilgileri inovasyon yetenekleri kapsamında farklılığa neden olmaktadır. Baba mesleği ücretli çalışan olarak nitelendirilen işçi, memur ve emekli olanların inovasyon yetenekleri diğer meslek dallarına oranla daha fazla olarak ortaya çıkmıştır. Baba mesleği girişimci olan katılımcıların inovasyon yetenekleri ise ücretli çalışanlara oranla daha az olmakla birlikte benzer düzeyde gerçekleşmiştir. Ayrıca yabancı dil bilgisi kapsamında İngilizce dilini bilenlerin inovasyon yetenekleri diğer katılımcılara oranla daha yüksek düzeyde ortaya çıkmıştır.

Nicel ve nitel verilerin analiz edilmesiyle birlikte erişilen bulgulara değinmek gerekirse; inovasyon yetenekleri kapsamında, katılımcıların sundukları mal veya hizmete ilişkin aşamalı biçimde gerçekleşen bir iyileştirme içerisinde bulundukları tespit edilmiş, katılımcılar tarafından sunulan mal veya hizmetin hâlihazırda benzer biçimde üretildiği ve dolayısıyla özgün bir üretimin gerçekleştirilmediği sonucuna varılmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, sundukları mal veya hizmetin teknolojik bir yenilik olarak ifade edilemeyeceğini belirtmişlerdir. Katılımcılar için en önemli girişimcilik sebebi ekonomik kaygı olarak tespit edilmiştir. Buna göre, girişimcilerin çoğu öncelikle kar elde etme arzusu ile girişimci olmayı tercih etmektedir. Girişimci kişilik özellikleri ile inovasyon yetenekleri arasında söyleme dayalı bir ilişkinin varlığından bahsedilebilmektedir. Yenilikçi olma özelliğinin, katılımcıların söylemlerinden elde edilen verilere göre önemli bir girişimci kişilik özelliği olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların özgüven sahibi olma, dürüstlük ve kendine güven gibi unsurları

girişimcik sürecinde önem arz eden özellikler olarak algıladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Girişimciler üzerine gerçekleştirilen çalışmalar, girişimcilik kültürünün aktarılması ve doğru anlaşılması açısından büyük önem taşımaktadır. Yerel kalkınmanın öncüsü olarak nitelendirilebilecek olan girişimcilerin incelendiği çalışmaların yeni girişimcilerin ortaya çıkmasında rol oynayacağı öngörülmektedir. Araştırmanın kısıtları değerlendirildiğinde nicel ve nitel verilerin doğrudan tek bir istatistiki analiz yöntemiyle incelenememesi başlıca kısıtı oluşturmaktadır. Nitel veriler nicel verilerin desteklenmesi amacıyla elde edilmiş ve incelenmiştir. Verilerin yalnızca tek bir veri toplama formu ile elde edilmiş olması bir diğer kısıtı meydana getirmektedir. İleriki çalışmalarda farklı örneklem yöntemleri, analiz türleri ve katılımcılarla değişik sonuçlara ulaşmak mümkün olabilecektir. Ayrıca, özel girişimcilik türlerine odaklanan araştırmaların farklı sonuçları beraberinde getirebileceği öngörülmektedir. Anket formu yerine mülakat, sev-video kaydı ve odak grup görüşmeleri gibi yöntemlerin tercih edilmesi ile araştırma sonuçları farklı bulgulara erişebilecektir.

VI. KAYNAKÇA

Creswell, J. W. ve Plano Clark, V. L. (2007). Designing and conducting mixed methods research. Thousand Oaks, CA: Sage

Creswell, J.W. (2013). Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşım Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni, Çeviren: Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir, Siyasal Yayınevi, Ankara.

Çetinkaya-Bozkurt, Ö. ve Alparslan, A.M. (2013). Girişimcilerde Bulunması Gereken Özellikler ile Girişimcilik Eğitimi: Girişimci ve Öğrenci Görüşleri, Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 8 (1), s.7-28.

Elçi, Ş. (2007). İnovasyon: Kalkınmanın ve Rekabetin Anahtarı, Technopolish Group.

Karadal, H. (2014). Girişimcilik Bilgisi ve Stratejik Girişimcilik, Girişimcilik, Genişletilmiş 3. Baskı, Ed. Prof. Dr. Himmet Karadal, Beta Yayınevi, 2. Bölüm, ISBN: 978-605-377-973-5, s.23-51, İstanbul.

Karadal, H. ve Saygın, M. (2014). İnovasyon Yetenekleri ve Girişimcilik, Girişimcilik, Genişletilmiş 3. Baskı, Ed. Prof. Dr. Himmet Karadal, Beta Yayınevi, 2. Bölüm, ISBN: 978-605-377-973-5, İstanbul.

Marvel, M.R. (2006). A Knowledge Based View of Venture Creation Process: How Technology Entrepreneurs Mix Knowledge to Create Radical Innovation, University of Illinois, Urbana.

Tidd, J. ve Bessant, J. (2009). Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change, 3rd Edition, John Wiley & Sons Ltd.

TÜSİAD Basın Bülteni, Türkiye’de Girişimcilik, Erişim Tarihi: 10.12.2015
<http://www.tusiad.org:7979/FileArchive/duyuruno284.pdf>